

Løgmaður á nýggjárinum:

Eiga at fyrireika til EU-limaskap

-Tað er onki dulsmál, at mín persónliga áskoðan er, at vit eiga at fyrireika okkum til EU-limaskap segði løgmaður m.a. í nýggjárskrøðu síni. Hann metti, at júst marknaðarstøða okkara fer at gera tað torført at skapa eina skjóta framgongd í samfelagnum. Um komandi árið segði løgmaður m.a.:

Komandi árið

Lat meg fyrst nevna nakrar spurningar, sum koma at gera tað torført at skapa eina skjóta framgongd.

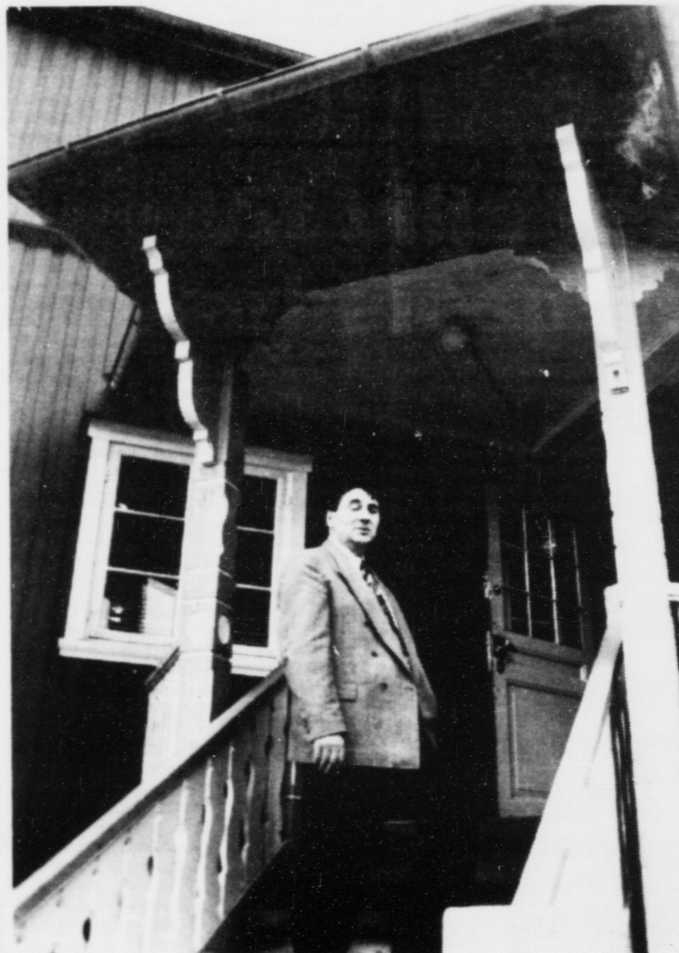
Okkara møguleikar á EU marknaðinum eru ov vána-ligir. Tað er onki dulsmál, at mín persónliga áskoðan er, at vit eiga at fyrireika okkum til limaskap í EU. Vandur var fyrri, at Noreg og seinni Ísland gjørdust limir undir okkum. Hetta hevði verið ein sonn vanlukka. Hesin vandin er av, fyrirbils. Vóru vit føroyingar fyrri eina ferð skyld realistiskir í búskaparmálum, so høvdu vit fyrireikað okkum til at skapt okkum ein fyrirun fram um okkara kappingarneytar. Finsku og svensku marknaðirir verða nú eisini fluttir inn í EU.

Vánaligi fiskiskapurin undir Føroyum órógvur meg eitt sindur. Men vónandi kemur broyting í.

Útlitini fyrri fiskaprisum tey komandi árinu eru ikki serliga ljós. Nýggju altjóða handilsavtalurnar koma ivaleyst at føra við sær fallandi prísir á matvørur, og verður okkara kappingarstøða tá truplari.

Útlitini fyrri okkara fiskiveiðarættindum í fremmandum sjóvi eru kanska heldur ikki alt ov bjørt. Vit mistu 2.000 tons av botnfiski í russiska sáttmálanum fyrri 1995. Og tað er ikki óhugsandi, at áhugin fyrri fiskiveiðusáttmálum við Føroyar fer at minka tey komandi árinu.

Endaliga kann eg nevna tað, sum hendi undir víðgerðini av fíggarløgtingslógini fyrri 1995. Tær broytingar, sum vórðu gjørdar í uppskotinum frá landsstýrinum, koma ikki at økja skjótleikan av eini ætlaðari framgongd í okkara samfelag, og broytingarnar benda eisini á, at tað verður

-Vit hava nú eina vitan um, hvar vit standa. Mynd jan

alt tyngri at fáa lögtingið at halda fast um tær ætlanir og tey tiltøk, sum eru neyðug fyrri at flota føroysku skútuna aftur.

Á hin bógvin kann eg eisini nema við fleiri positivar spurningar og økir,

sum telja rætta vegir.

Her vil eg fyrst nevna nýggju avtaluna við donsku stjórnina. Tóti at siga, at danir nú aftur hava fingið eitt ávíst álit á okkum. Avtalan prógv-ar, at nú er aftur talan um eitt samarbeiði millum tvey

ymisk samfeløg, og ikki longur diktaty frá stóra beiggja til lítla beiggja.

Í hesi avtalu liggur nýggi framtaksgrunnurin. Hann fer saman við nýggju vinnu-skapanarlóggávu og geva møguleikar fyrri at stabilisera

núverandi virksemini og fyrri at fáa nýggjar vinnur í gongd. Men sjávlendi ræður tað um at fara fram við skili.

Í hesi avtalu liggur eisini ein tryggjan av okkara kreditivirði oman fyrri tað, sum okkara skuld gav orsök til. Tað eydnaðist at fáa spurningin um ta skuldina, sum stavar frá bjargini av bankunum til víðgerðar. Og tað fer væntandi eisini at eydnast at fáa betri úrslit í komandi samráðingum.

Økta kreditivirði gjørdi tað eisini møguligt at selja nakað av lánsbrøvum til fígging av hallinum á lögtingsfíggarlógini. Umleið helvtin av teimum gott 200 mió. kr. eru seldar privatum føroyskum virkjum og persónum og útlendingum.

Kann eisini nevna, at likviditeturin í føroyska samfelagnum ger tað møguligt at fáa nýtt virksemini á fótur, um ætlanir eru nóg skilagóðar.

Annars bendir gongdin í lønarútgjaldingunum innan fleiri vinnur í 1994 á, at fyrra helvt av 1995 verður betri enn fyrra helvt í 1994.

Øktu innflutningurin vísir eisini tekin um, at okkara virksemini er við at taka seg upp aftur, og at føroyingurin hevur fingið so mikið álit á framtíðina, at hann aftur er farin at keypa nýtslulvørur og -tænastur. Eisini her skulu vit vera varnir. Tann vaksandi efturspurningurin skal helst grundast á samfelagsliga lønandi virksemini og realistiskar inntøkmøguleikar.

Áriníð frá almenna sektorinum á restina av búskapinum verður heldur betri, m.a. tí at kommunar væntandi fáa eina avtalu við sínar kreditorar, sum fer at gera møguleika fyrri ávísur skattalætta, sum kemur oman á tann av lögtinginum samtykta skattalætta.

Fakfeløgini, sum landsstýrið hevur sáttmála við, hava víst ábyrgdarkenslu í sambandi við endurnýggjan av sáttmálum, og tað koma tey vónandi eisini at gera í 1995.

Farið verður í gongd við at rationalisera almenna sektorin. Hetta er serliga neyðugt, nú nýggi stýris-skipan við ráðharrastýri kemur í gildi og setur nýggi krøv til umstingina.

Arbeiddsstjóður verður sett á stovn at tulka tilfarð frá seismisku kanningunum.

Í heila tikið verður ótryggleikin í føroyska búskapinum munandi minni í 1995 enn í 1994 og 1993. Hetta kann bæði ávirka nýtsluhugin hjá borgarunum og fíggingarviljan hjá peningastovnunum til møguligar fløgur.

Í heila tikið eru tekin um, at 1995 verður búskaparlaga heldur betri enn 1994.

Samantak

Nevndi í áðni, at nógv bendir á, at tað hevur eydnast at steðga afturgongdini í okkara samfelag, at vit nú hava eina vitan um, hvar vit standa, og at brotasjógvar, rembingar og turbulensur ikki undir nøkrum umstøðum kunnu gerast verri, enn tað vit hava upplivað ta seinastu tíðina.

Á hesum vegamóti í søgu okkara fari eg at ynskja øllum føroyingum úti sum heima, serliga teimum sum hava verið fyrri missi, sjúku ella øðrum óhappum, eitt gott nýggjár, og eg loyvi mær saman við tykkum at sliggja við treysti inn í tað nýggja árið.